

‘Verhaal pas compleet als er een bekende koefamilie achter zit’

Drie HHH-kampioenen doorbraak voor Wijnker

Al een aantal jaren draait Jacob Wijnker uit Avenhorn (NH) mee in de top van het showcircuit, maar nog niet eerder was de Future Dream-fokkerij zo overheersend als op de HHH-show van afgelopen december. Toch is een goed exterieur maar een deel van zijn streven. „Het verhaal is pas compleet als er een bekende koefamilie achter zit met een hoge index, een goede productie en een fraai exterieur.”

Drie koeien had Jacob Wijnker opgegeven voor de HHH-show afgelopen december, waarvan de jongste, een vaars, nog moest kalven op het moment van opgave. De show zou geweldig uitpakken voor Future Dream Holsteins. Alle drie koeien gingen mee en eindigden op de eerste plaats in hun rubriek. Later werden alle drie zelfs uitgeroepen tot kampioene van hun klasse. Future Dream Holstein Fien werd kampioene bij de zwart-

bonte vaarzen, Morsan Damion Joy won de zwartbonte middenklasse en Zeedieker Rose-anna Red werd verkozen tot beste roodbonte oudere koe. Ook wist ze het algemeen kampioenschap roodbont in de wacht te slepen.

Grote doorbraak

Jacob Wijnker en zijn vriendin Ina van Ark hadden vermoedelijk ook in de categorie

bedrijfsgroepen hoge ogen kunnen gooien. „Maar daar hebben we in eerste instantie niet aan gedacht. En een gemixte groep kan niet, dus wellicht hadden we nog een zwartbonte mee moeten nemen”, stelt Jacob Wijnker achteraf. Desalniettemin vormde de Holland Holstein sHow de grote doorbraak voor de Future Dream-fokkerij. In 2012 hadden ze met de vaars HBC Goldwyn Daydream weliswaar een reservekampioen op de NRM en in 2011

De koeien worden gehouden in een twaalf jaar oude stal met 54 met paardenmest gevulde ligboxen. Het rantsoen is uiterst eenvoudig, graskuilblokken voor het voerhek die elke paar dagen worden aangeschoven, aangevuld met hooi en krachtvoer.

Copyright foto

De ruime jongveestal is zes jaar oud. Op de voorgrond de gespeende kalveren, die de beschikking hebben over een standaardbrok, grasbrok, luzerne en hooi.

Copyright foto

De pinken hebben de beschikking over een potstal. Hierdoor is Wijnker flexibel in de bezetting en heeft hij stromest, wat goed is voor de grond van de omliggende bollenboeren en waarvan de veehouder land huurt.

met Ber 29 (v. Duplex) een reservekampioen op de HHH-show (middenklasse), maar niet eerder waren ze zo overheersend op een nationale show. Een criticus zal er op wijzen dat de kampioens-koeien niet voortkomen uit generaties lange eigen fokkerij. Jacob Wijnker heeft er geen boodschap aan. „Joy en Roseanna kochten we als pink aan en Fien als embryo“, aldus Wijnker. Hij geeft aan dat zijn familie al van oudsher aan keuringen deelneemt, maar dat daar geen handel uit ontstond. „Het verhaal is pas compleet als er een bekende koefamilie achter zit met een hoge index, een goede productie en een fraai exterieur.“

Bloot gemaakt

Vaarzenkampioene Fien (Sid x Goldwyn x Roy) is een kleindochter van de met 97 punten ingeschreven Harvue Roy Frosty, die tweemaal tot kampioene van Amerika werd verkozen. „Fiens moeder was een pink toen we het embryo kochten, maar is uitgegroeid tot een koe van 92 punten, dus er zit echt iets voor“, aldus Wijnker. „Overigens moet je dan nog steeds een beetje geluk hebben, want Sid scoort laag voor beenwerk, terwijl Fien beste benen heeft.“ De vaars is inmiddels ingeschreven met 89 punten voor het totaal exterieur, inclusief 89 punten voor het beenwerk. „Ze gaf op haar top 40 liter melk per dag en wordt nu gespoeld. Ze is ook als pink al gespoeld en wilde daarna slecht drachtig worden, zodat ze zwaar was bij het afkalven“, vertelt de fokker. Fien kalfde op een leeftijd van twee jaar en zeven maanden. „We hebben haar vervolgens bewust bloot gemaakt, omdat we wisten dat de Amerikaanse jury dat wilde zien.“ Wijnker wil proberen om de vaars in april drachtig te krijgen, zodat ze klaar is voor de NRM van 2016 en/of de Europese show die vrijwel tegelijkertijd in Frankrijk wordt gehouden.

EK

Middenklassekampioene Damion Joy (AV 91, Damion x Goldwyn x Igniter) werd in Italië geboren. „Via een veiling is ze naar Duitsland gegaan en vervolgens is ze via ALH Genetics op ons bedrijf gekomen. Als verse vaars is ze mee geweest naar het Europese kampioen-

schap in Zwitserland, zodat ze misschien wel de koe is met de meeste kilometers in de benen van Nederland“, glimlacht Wijnker. Algemeen kampioene roodbont Roseanne (AV 91, Advent x September Storm x Triple Threat) is bij Zeedieker Holsteins, het voormalige melkveebedrijf van Landbouwsluit, geboren. Bedrijfsleider Evert Korenberg had haar als embryo bij ALH Genetics gekocht en via de Tulip Sale belandde ze in Avenhorn. Roseanne werd in 2013 verkozen tot middenklassekampioene roodbont op de Koe-Expo in Zwolle en nam eerder dat jaar, net als Damion Joy, ook deel aan het EK in het Zwitserse Fribourg. Beide koeien eindigden daar in de middenmoot. Toch omschrijft Jacob de deelname als een onvergetelijke ervaring. „Bij het voorgaande EK in Italië liep het in de gaten dat Nederland ontbrak. Wij als boeren vonden zelf dat er wat moest gebeuren. En zo zijn we als een echt team met in totaal zeven koeien van zes boeren afgereisd“, vertelt Jacob. Overigens was de voorbereiding nog geen sinecure. Om veterinaire redenen huisvestte en molk Wijnker zijn beide deelneemsters maar liefst zes weken volledig apart. Hij is dan ook van mening dat Nederland de dierziekten IBR en BVD zo snel mogelijk moet aanpakken.

Tweede tak

De nu 38-jarige Jacob Wijnker heeft geen eenvoudige start gehad als melkveehouder. Toen hij 19 jaar oud was, overleed zijn vader plotseling. „We hadden destijds 225.000 kilo melkquotum en in maatschap gaan kon niet meer. Dus moest ik het bedrijf ineens overnemen.“ De jonge veehouder wist zijn bedrijf geleidelijk te ontwikkelen en besloot rond zijn dertigste, inmiddels samen met Ina, om door middel van de aankoop van embryo's in Amerikaanse koefamilies te investeren, waarbij kennissen als sponsor fungeerden. De fokkerijhandel is inmiddels uitgegroeid tot een volwaardige tweede tak. Iedere vijf weken worden er vijf à zes dieren gespoeld en het afgelopen jaar zijn er maar liefst 200 embryo's verkocht. Een populaire spoelkoe op het bedrijf is de ruim vier jaar oude Future Dream Super Aiko (AV 88, Superstition x Goldwyn x Durham x Prelude x Jubilant). Ze is een kleindochter van de met 95 punten ingeschreven Kamps Hollow Durham Altitude, de moeder

van onder andere de fokstieren Jotan, Acme en Advent (de vader van HHH-kampioene Roseanna). Aiko is een goede producent met hoge gehalten en beschikt over de roodfactor. Wijnker heeft een roodbonte en hoornloze zoon (v. Kanu P) van haar op stal, die binnenkort naar Spanje vertrekt, samen met een zwartbont stiertje uit de combinatie Bradnick x Atwood.

Adolf Langhout

Wijnker probeert de veestapel in alle opzichten op een zo hoog mogelijk niveau te krijgen en vooral ook interessant te houden voor potentiële afnemers. Jacob doet daarom veel zaken met handelaar in topgenetica Adolf Langhout van ALH Genetics. Wijnker verkoopt de eerste keuze embryo's en zet de tweede en derde keuze op de eigen koeien in. Tevens zet hij embryo's weg bij andere boeren, die anders Belgische Blauwe stieren op de betreffende koeien zouden gebruiken. „De nuchtere kalveren komen hierheen en alles kalft hier af. Pas daarna selecteren we.“ „We doen veel met genomics, echt hoge dieren hebben we nog niet, maar dat komt wel“, gaat Wijnker verder. „We spoelen steeds met de nieuwste stieren en daar proberen we ook vrouwelijke nafok van te krijgen voor onszelf, om zo een keer een topper te krijgen. Aanvankelijk was ik erg sceptisch over de genomics-techniek, maar er zitten zeker goede dingen in. Wel is het zo dat je zelf goed moet ►

Copyright foto

Voor de jongste kalveren heeft Wijnker speciaal grote eenlingboxen laten maken. Gedurende de melkperiode blijven ze apart gehuisvest, zodat de voeropname goed gecontroleerd kan worden.

Copyright foto

Future Dream H. Fien (AV 89, Sid x Goldwyn x Roy) werd verkozen tot vaarzenkampioene op de HHH-show.

Copyright foto

Morsan Damion Joy (AV 91, Damion x Goldwyn x Igniter) werd verkozen tot middenklassekampioene op de HHH-show.

Copyright foto

Zeedieker Roseanna Red (AV 91, Advent x September Storm x Triple Threat) werd verkozen tot seniorenkampioene op de HHH-show en tevens tot algemeen kampioene roodbont.

Copyright foto

blijven kijken." De Noord-Hollander kiest de te gebruiken genomicsstieren in overleg met Adolf Langhout. „We zoeken naar de hoogste, kijken wat er voor zit en vragen ons ook af wat we in de combinatie nodig hebben.”

Angst

Hoewel Wijnker een enorme kennis van en passie voor de fokkerij aan de dag legt, is de snelle wisseling van stiernamen zelfs voor hem lastig te volgen. Hij werkt vaak met gesekt sperma en dan het liefst van genomicsstieren met vaders die fokstier zijn en met moeders die zijn ingeschreven. „Ik heb een beetje de angst dat ze pinken die gespoeld worden straks niet meer laten afkalven en dat ze dus ook niet worden ingeschreven. Dat risico neemt toe bij de hogere fokwaarden, want door ze te laten kalven en vervolgens in te schrijven, kunnen de fokwaarden alleen maar zakken.”

Om de risico's te spreiden wil Wijnker niet te veel op een enkele jonge stier gokken. „Er zijn er gerust ook die nog tegenvallen.” Een belangrijke reden waarom er op het bedrijf vrijwel alleen nog genomicsstieren worden ingezet, is dat fokstierembryo's nauwelijks nog te verkopen zijn. „Maar als je niet meedraait in de topfokkerij en voor jezelf gewoon goede koeien wilt fokken, kun je beter maar fokstieren gebruiken en geen genomicsstieren. Je wilt dan immers geen missers hebben”, meent Jacob.

KI-stieren

Naast alle investeringen in Amerikaans fokmateriaal zijn er twee koefamilies, die al van oudsher in Avenhorn aanwezig zijn, de Berren en de Sonja's. En laat van de laatste koefamilie nou een stier naar de KI zijn gegaan. Future Dream H. Sonny (Snowman x Goldwyn x Progress) staat als jonge stier op de kaart bij KI Kampen. Zijn moeder Sonja 134 maakte een derde lactatie van 13.019 kilo melk met 4,92 procent vet en 3,80 procent eiwit in 331

dagen. Ze werd ingeschreven met 91 punten en liep op de NRM van 2008 mee in de finale. Een andere stier van het bedrijf, waar inmiddels ook al de eerste dochters van worden gemolken – op de HHH-show was er al een 1A-klassering voor een roodbonte vaarzen dochter – is Future Dream H. Amor (Lawn Boy x Goldwyn x Durham), een halfbroer van Wijkers topspoelkoe Super Aiko. „We kochten Amor als embryo, dus ik vind niet dat ik echt de fokker van de stier ben. Wat ik weet is dat hij in Zwitserland en Oostenrijk veel is verkocht, vanwege zijn gunstige kappa-caseïne BB genotype, waardoor er efficiënter kaas van de melk kan worden gemaakt”, aldus Wijnker. „En verder zijn er geen stieren onderweg naar de KI.”

Eenvoudig voersysteem

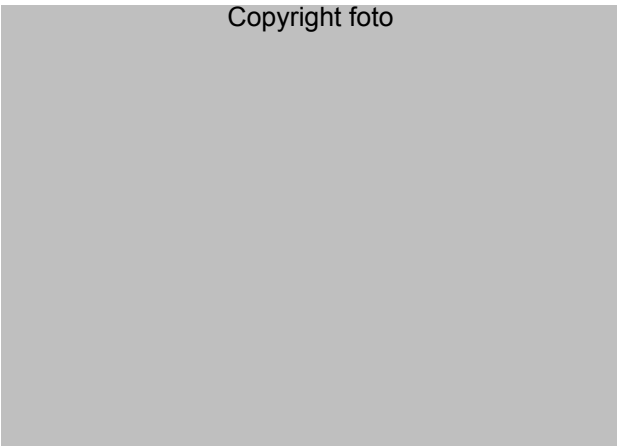
Jacob Wijnker houdt van vrij scherpe, melkrijke en hoog op de benen staande melkkoeien, al voegt hij er nadrukkelijk aan toe dat ze wel in verhouding moeten zijn. Hij laat zijn koeien weliswaar door een aAa-analist coderen, maar is toch geneigd om vooral stieren met code 2 in te zetten. „Ik houd van koeien met fraaie en hoog gedragen uiers en ben bovendien bang dat te ronde koeien te weinig productie hebben.” Verder is Wijnker van mening dat roodbonte koeien net zo 'goed' als de zwartbonten in Nederland – in tegenstelling tot in het internationale showcircuit – in de keuringsring juist om hun wat meer ronde kenmerken of hun 'spiertje extra' worden gewaardeerd, is dan ook niet aan Wijnker besteed. Bang dat zijn koeien door de fokkerijkoers te kwetsbaar zouden worden, is Wijnker niet, integendeel. De koeien krijgen een uiterst eenvoudig rantsoen voorgeschoteld. „We zetten gewoon graskuillokken voor het voerhek en als ze er niet meer bij kunnen, duwen we ze aan, eens per drie, vier dagen. We willen de productie niet te veel opjagen, want we willen de ontvangsters niet tot het randje drijven”, redeneert de veehouder. „Een voordeel van het eenvoudige voersysteem overigens, is dat

Bedrijfsgegevens

Jacob Wijnker (38) en Ina van Ark (33) melken met hun kinderen Merel (12), Isabel (12), Robin (10) en Daan (7) een vijftigtal koeien in Avenhorn (NH). Het rollend jaargemiddelde van de veestapel bedraagt 9.200 kilo melk met 4,08 procent vet en 3,44 procent eiwit. Door de vele spoelkoeien ligt de voorspelde productie met 9.800 kg melk wat hoger. Het bedrijfsfelgetal bedraagt 178 en het quotum 450.000 kilo melk. Het exterieurgemiddelde van de veestapel bedraagt 86,8 punten. Het stiergebruik betreft hoofdzakelijk genomicsstieren, aangevuld

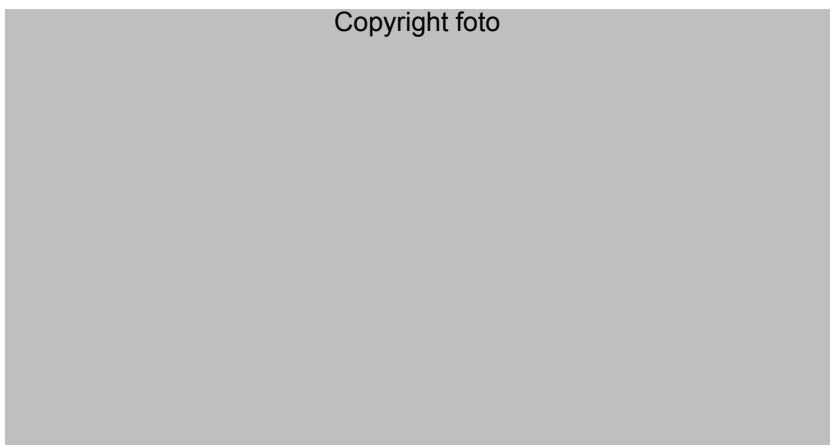
met nieuwe fokstieren als Bookem, Gold Chip, Bradnick en Mogul. Exterieurfokkerij is belangrijk op het bedrijf en het hele gezin is fanatiek wat betreft deelname aan fokveedagen. De beide dochters zijn inmiddels lid van de Young Breeders. Wijnker hanteert een eenvoudig voersysteem. Graskuillokken worden voor het voerhek gezet en eens in de paar dagen aangeduwd. Aanvullend kunnen de koeien hooi opnemen en hebben ze de beschikking over twee soorten brok via de krachtvoerautomaat. De veehouder heeft 14 hectare

Copyright foto

Voor aan de weg het woonhuis en daarachter de stal voor de melkkoeien.

Copyright foto

Rechts de stal voor de melkkoeien en links, achter op het erf de jongveestal.

de koeien die we verkopen het elders eigenlijk altijd goed doen."

Volledig grasrantsoen

Hoewel het rantsoen dan niet bijzonder productiegedreven is, wil Wijnker wel echte melkkoeien. „Elke hectare kost 50.000 euro en elke boxplek 5.000 euro, dus zul je per hectare en per boxplek zoveel mogelijk moeten melken", redeneert hij. De veehouder heeft 14 hectare grond in eigendom en huurt de rest van de 35 hectare beschikbare grond van omliggende bollenboeren. „Die willen niet dat er op hun grond maïs geteeld wordt, vanwege de structuur van de zware kleigrond waarop we zitten", aldus Wijnker. De veehouder zou maïs kunnen aankopen, maar is van mening dat een koe gemaakt is om gras te eten en houdt het daarom bij een volledig grasrantsoen. „Al zijn de koeien daardoor wellicht wel wat scherper." Wijnker maait doorgaans vrij laat en voert daardoor een grove kuil. In de zomer gaan de koeien overdag de wei in en gedurende een periode van zo'n zes weken zelfs dag en nacht. Het jongvee krijgt pas vanaf een half jaar graskuil verstrekt. Het eerste half jaar krijgen ze alleen hooi – overigens is er voor de melkkoeien ook altijd hooi beschikbaar – en krachtvoer. Wijnker heeft speciaal extra grote eenlingboxen voor de jongste kalveren laten maken, zodat ze gedurende de hele melkperiode apart gehuisvest kunnen worden en hij de voeropname goed kan controleren. Ze komen pas in de groep na een week of tien tot twaalf, afhankelijk of ze drie kilo brok kunnen opnemen. Daarbij gaat het om een brok waar

alles, dus ook ruwvoer, in zit. Eenmaal in de groepshokken, krijgen de kalveren naast een standaardbrok, grasbrok en luzerne, dat laatste om de pensontwikkeling te stimuleren.

Potstal voor jongvee

Wijnker heeft bewust een ruime stal voor het jongvee gebouwd. De stal kent namelijk geen ligboxen, maar heeft een ruime potstal voor de pinken. Achter het voerhek bevindt zich weliswaar een ruimte met roosters, maar daarachter is er veel ruimte voor het jongvee om vrij te bewegen en te gaan liggen. „Het voordeel is dat je flexibel bent wat betreft het aantal dieren", stelt Wijnker. De huisvesting heeft echter ook met de bollenteelt te maken. „In de zomer gaat de stromest naar het bollenland. Vaste mest is belangrijk voor de humuswaarde van de grond." De veehouder mest de potstal tweemaal per jaar uit en strooit de stal eens in de vier tot vijf dagen op. Tot damslapers leidt de manier van huisvesten tot dusver overigens niet. „We boerden tot 2002 in een grupstal en hadden na de overgang naar de ligboxenstal ook nooit last van damslapers. Het is belangrijk om genoeg strooisel in de ligboxen te hebben en een comfortabel ligbed te maken", verklaart Wijnker. De melkkoeien hebben de beschikking over diepstrooiselboxen met daarin paardenmest en gemalen stro, waarbij de paardenmest eens per maand en het stro eens per week wordt bijgevoerd. „Diepstrooisel is de enige goede manier van huisvesten", vindt de fokker, „bij matten heb je altijd eeltplekken op de spronggewrichten." Een vrijloopstal

voor het melkvee vindt hij overigens geen goed idee, omdat hij bang is dat de koeien dan te vies worden.

Vijftig koeien

Jacob en Ina melken 46 koeien, maar geven aan dat dat sterk varieert. „We hebben 54 ligboxen en zouden er dus maximaal zo'n zestig kunnen melken en in de zomer wellicht nog wat meer. Maar vijftig koeien vinden we een mooie bedrijfsomvang. Wereldwijd zie je dat boeren vijftig koeien per man aankunnen. Je moet de dieren toch individueel verzorgen", stelt Jacob. „We willen de koeien ook individuele aandacht kunnen geven", voegt Ina toe. Jacob: „Wij willen ons geld verdienen met melken en fokkerij en daarnaast plezier hebben van de koeien." Jacob werkt er in de zomer naast als loonwerker en dat is volgens het stel ook nodig, omdat ze een relatief klein bedrijf hebben dat zwaar gefinancierd is. Toch hebben ze niet de ambitie om meer koeien te melken om daarmee het inkomen te vergroten. „Ik vind het leuk om niet alle dagen op het eigen bedrijf bezig te hoeven zijn. Als het nodig is, kunnen we ons bedrijf in vier uur per dag runnen", stelt Jacob. „We hebben ook onze vrijheden en andere dingen", aldus Ina. „We vinden melken heel leuk, maar bij heel grote bedrijven is het alleen melken, voeren en stromt opruimen, daar vind ik niks aan", zegt Jacob. „Nu is het zo dat als je een dag niet zoveel zin hebt, je gewoon wat langer koffie gaat drinken. Ik zoek dan ook juist een manier om met twintig koeien mijn geld te verdienen." ■

De koeien worden gemolken in een 2 x 5 stands visgraat melkstal.

grond in eigendom en huurt de rest van de 35 hectare beschikbare grond van omliggende bollenteelers. In de zomer worden koeien gedurende een periode dag en nacht geweid op de 20 hectare grote huiskavel. Naast koeien hebben Jacob en Ina 22 Texelaarfokschappen. Ze zijn ingeschreven met gemiddeld 90 punten en voor het ras opvallend groottramig. Jacob insemineert ook schapen bij andere boeren in Nederland en België. Tevens scant hij schapen en geiten op drachtigheid. Verder is Ina gastouder voor 17 kinderen, verdeeld over vier dagen in de week.

Copyright foto

